

ZAKOPANE

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZAKOPANEGO

Redaguje *Komitet.*

Za redakcją odpowiedzialny:

Dr. J. Żychoń.

Wychodzi 2 razy w miesiącu przez cały rok,

w czasie od 1 lipca do 1 września 4 razy
w miesiącu.

Redakcja: Willa „Szarotka”

Administracja:

Kantor wymiany A. Modlińskiego i Sp.
ul. Krupówki 42.

Wydawca: F. Grużewski.

Prenumerata roczna 8 kor., półroczna 4 kor., kwartalna 2 kor. Zagranicą 5 kor. półrocznie. — Numer pojedynczy 30 hal.
W miesiącach Lipcu i Sierpniu prenumerata miesięczna 1·20 kor.

Zakopane leży na północno-zachodnim stoku Tatr, na przestrzeni 40 km², w dolinie, zasłoniętej od północy rozległym wzgórzem Gubałówką, od wschodu mniejszymi wzgórzami otoczonej, na wysokości z górą 900 m. n. p. m. (najniższe punkta 837 m., najwyższe 1002 m.).

To położenie powoduje, że Zakopane posiada klimat górski, a zatem zmniejszone ciśnienie atmosferyczne i szybsze parowanie, niską średnią ciepłotę, zwiększone natężenie promieni słonecznych, obfite opady, małą względną wilgotność, czyli większą suchość powietrza i bardzo mało wiatrów.

Czynniki te hartują organizm i podniecają przemianę materii, gdyż pod ich wpływem oddech staje się szybszym, łaknienie się wzmacnia, ciepłota ciała zwykle się obniża, zimno znosi się dobrze, a czynność serca staje się szybszą.

Przedewszystkiem zatem wskazanym jest pobyt w Zakopanem w chorobach płucnych; w skłonności do gruźlicy, w jej początkach i dalszych stadiach tej choroby przy przebiegu przewlekłym; w niezżytach nosa, gardła, krtani, tchawicy i oskrzeli, dla ozdowieńców po zapaleniu płuc, opłucnej, po operacjach gruźliczych ognisk kostnych i gruczołów chłonnych, i po przebyciu wszelkich chorób ostrych; pozatem nadają się do leczenia w Zakopanem wszelkie nerwice, niedomogi nerwowe, czyli neurastenie, choroba Basedowa, choroby narządu trawienia, w szczególności ze zboczeniami czynnościowymi, zimnica, choroby krwi, jak bezkrwistość i blednica, choroby przemiany materii, jak otyłość i t. p.

Źle znoszą klimat Zakopanego chorzy z ostrym przebiegiem gruźlicy, lub ze zmianami gruźliczemi rozległemi, z powikłaniami gruźliczemi, bardzo wrażliwi, ludzie z wadami serca, ze znacznymi zmianami w układzie naczyniowym i znaczną rozedmą płuc.

Pozatem jest Zakopane idealnem miejscem wypoczynku dla zmęczonych pracą, jedynym punktem zbornym dla turystów, doskonałą miejscowością dla pobytu dzieci słabo rozwiniętych.

Wszyscy ci znajdują w Zakopanem, czego szukają, nawzajem sobie nie przeszkadzając i nie szkodząc, bo już oddawna uznana jest rzeczą, że najbezpieczniej i najłatwiej uniknąć choroby w tem miejscu, gdzie się ją opanowuje.

Uprasza się PP. Lekarzy o umieszczenie czasopisma w poczekalni.

KALOSZE

oryginalne rosyjskie i amerykańskie w największym wyborze.

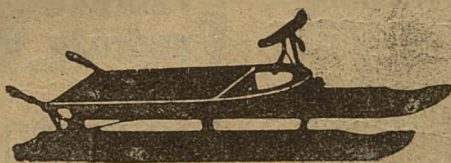
ROGÓŻKI kokosowe, szczotkowe i żelazne. - OLIWA do maszyn.

LATARKI stajenne.

WAŁECZKI, GIPS, KIT

do uszczelniania drzwi i okien od zimna.

SPORT ZIMOWY

SANKI różnych modeli - NARTY i WIĄZANIA wszelkich systemów - PRZYBORY SPORTOWE

PERFUMY, MYDŁA,

KREMY, PUDRY

i wszelkie artykuły toaletowe i kosmetyczne.

= Aparat „PNEUMO“ =

do samoistnego masażu twarzy, usuwa zmarszczki, polecony przez największe powagi lekarskie.

polecają
najtaniej

REIM i SPÓŁKA Kraków

Rynek L. 37
Linia A—B.

Bratnia Pomoc Przewodników Tatrzańskich.

W jednym z poprzednich numerów podaliśmy do wiadomości publicznej, że Bratnia Pomoc, o której już od dłuższego czasu gadki chodziły — wreszcie została założoną. A czas już był po temu — czas, gdyż położenie przewodnika naszego istotnie stało się nieznosnym.

Sam charakter jego pracy, dorywczy, u coraz to innego „pracodawcy“, który jest właściwie tylko gościem, ogromnie utrudniał jego stanowisko. Robotnik zatrudniony w fabryce, ma stałe, ściśle określone warunki pracy, wypełnia zupełnie określone obowiązki — poza tem jest, że tak powiem, panem samego siebie. Obowiązki przewodnika zależne są w znacznej części od osobnika, z którym wyrusza w góry, od jego sił, usposobienia, terenu, po którym idzie, i nie mogą się zawrzeć w jakiejś normalnej ilości godzin na dobę. Fabrykant, właściciel sklepu, czy przełożony biura czy zakładu zna swoje zajęcie, wie, czego może od pracowników wymagać. Wycieczkowiec bardzo często nie ma o tem najmniejszego pojęcia — i przewodnik wynajmowany przezeń w czasie drogi staje się do pewnego stopnia jego zwierzchnikiem. Stąd właśnie uprzywilejowanie stosunków między pracodawcą, a pracobiorcą musi być trudniejsze niż gdzieindziej, musi się wyrażać drogą dłuższego doświadczenia i porozumienia i oczywiście, może być tylko dziełem samych przewodników. Doświadczenie oni mają — brakuje jednak terenu, na którym by się mogli porozumieć.

Dość powiedzieć, że przewodnicy dotąd nie byli i nie są jako tacy ubezpieczeni na życie i od wypadków, że nie są zapisani do kas chorych, — dość uprzytomnić sobie tych kilka danych, aby zrozumieć, jak wyjątkowo nieuregulowana jest praca w tym zawodzie. Stosunki takie byłyby zupełnie niemożliwe, gdyby każdy z nich nie miał gospodarstwa, z którego by mógł jako tako żyć, a i tak są do najwyższego stopnia pożałowania godne i naprawdę krzywdzące.

Jest inny moment również ważny dla przewodnika i posiadający wybitne znaczenie dla całej publiczności — myślę o kwestyi „fuszerstwa“ przewodnickiego, powiedziałbym, używając terminu przyjętego w innych zawodach. Przewodnictwem trudni się mianowicie cały szereg osobników nieukwalifikowanych, nie posiadających koncesyi. I nie jest to kwestyą li tylko zarobkowej konkurencyi. Ludzie ci bowiem nieodpowiedzialni, uchylający się przed wszelką kontrolą dopuszczają się bardzo często nadużyć — a opinia publiczna oczywiście zwraca się przeciwko ogółowi przewodników co odbiło się nawet w artykułach takich znawców turystyki jak pp. Grabowski i dr. Orłowicz (odpowiedzi ich na artykuł mój „W sprawie wycieczek zbiorowych“ w „Zakopanem“). W ostatnich latach komisya Tow. Tatrzańskiego, przekazując egzekutywę nad przewodnikami Starostwu nowo-tarskiemu zwró-

ciła na tą kwestyę baczną uwagę i przez gęste sitko przesiało wszystkich przewodników usuwając wszystkie jednostki nieodpowiednie. Dzisiejszy przewodnik koncesyonowany stoi naprawdę pod każdym względem na wysokości zadania — to też mam zupełne przekonanie, że ogromna część zarzutów przeciwko nim podnoszona, pochodzi albo z lat dawniejszych, albo wynika z nieporozumienia powodowanego przez „fuszerstwo“. Walkę z tym objawem skutecznie mogą oczywiście prowadzić tylko sami przewodnicy.

Nie mówię już o kulturalnym i wychowawczym znaczeniu tej instytucyi — gdyż zdaniem moim wykazywanie jego jest zbytecznym. O tyle przecież jesteśmy uspołecznieni, że wiemy jak oddziaływa na ludzi każde zreszenie, którego celem jest wspólna na wspólny pożytek praca. Statut „Bratniej Pomocy“ dopuszcza do Stowarzyszenia w charakterze członków założycieli i wspierających także i nie-przewodników. Sądzę, że niejedyn zechce przyjść jej bodaj z materialną pomocą i zgłosić do niej swe przystąpienie.

Ad. Uziębło.

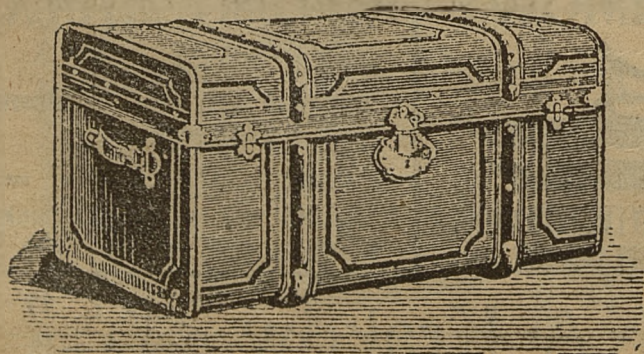
Dom Zdrowia Nauczycielstwa Polskiego w Zakopanem.

W niedzielę dnia 20 października br. odbyło się w Zakopanem doroczne Walne Zgromadzenie członków T-wa „Dom Zdrowia Nauczycielstwa Polskiego“. Nie potrzeba, zdaje się uzasadniać ważności tej placówki w walce z gruźlicą tym, którzy przynajmniej trochę poznali całą nędzę nauczycielskiego bytowania, którzy poznali, w jak ciężkich warunkach nasze nauczycielstwo pracuje.

Czyż można się dziwić, że szeregi tego „inteligentnego proletaryatu“ dziesiątkuje przedewszystkiem gruźlica, znajdująca wśród nauczycielstwa obok młodzieży najprzedniejszy grunt do krzewienia? Czyż można się nie dziwić, że przy wzroście frekwencyi dzieci w szkołach, przy wzrastającym przeciążeniu nauczycielstwa pracą, jeszcze tak mała liczba leczy się, i czyż można przechodzić bez przykrego wrażenia wobec faktu, że kraj tak mało łoży na leczenie się nauczycielstwa z gruźlicy, niepomny, jak zaraźliwą chorobą jest gruźlica?

Cóż bowiem znaczyć może to, że w zakopiańskim „Domu Zdrowia“ znalazło się w roku ubiegłym umieszczenie tylko 72 osób, coź znaczy subwencya, udzielona przez Sejm krajowy w wysokości aż... 500 koron, coź znaczy tych 23 zapomóg po 50 koron i 3 zapomogi po 120 koron, udzielone przez Wydział Krajowy „swoim“ nauczycielom i nauczycielkom na leczenie się? Toż to kropla w morzu.

O wiele jeszcze trudniejsze jest położenie nauczycielstwa z zaboru rosyjskiego. W ostatnim roku administracyjnym było ich w „Domu Zdrowia“ ośmiu.

Fabryka kufrow, Przyborów do podróży oraz Zakład rymarsko-siodlarski

LUDWIK MAKOWSKI
KRAKÓW, ULICA ŚW. TOMASZA 20

FILIA: ULICA FLORYAŃSKA 6.

Największy wybór torebek damskich.

Nasza bowiem Rada szkolna krajowa i Wydział krajowy udzielają nieraz nauczycielom swoim dłuższych płatnych urlopów i ułatwiają kurację, nauczycielstwo natomiast zaboru rosyjskiego żadnej pomocy i opieki ze strony rządu nie doznaje, a przytem jest ono znacznie gorzej od nauczycielstwa galicyjskiego pod względem materialnym sytuowane. Dłuższych urlopów nie dostaje, a w razie potrzeby musi zrezygnować ze stanowisk. Na kurację łoży wyłącznie z własnych lub niezamówionej rodziny funduszków, albo zmuszonym jest zaciągać pożyczki, spłacenie których przy pewnych stanach zdrowia jest więcej niż wątpliwe.

A weźmy jeszcze pod uwagę warunki leczenia się nauczycielstwa w Zakopanem, stan „sanatorium” nauczycielskiego. Chorzy umieszczeni są w dwóch budynkach o 11 pokojach, jednej sali jadalnej i jednej świetlicy, przeznaczonych na bibliotekę zakładową. Przy pełnym komplecie znajdowało w „Domu Zdrowia” odrazu pomieszczenie 21 chorych, zgłaszających się zaś ponad tę liczbę chorych musiano lokować w odległej willi i na osobnych warunkach udzielać im wikt w „Domu Zdrowia”.

Mimo trudnych naogół warunków leczenia, mimo że zaledwie dziesiąta część pacjentów przedstawiała stany chorobowe cięższe, więcej niż w trzech piątych skonstatowano chorobę rozwiniętą, a więcej niż w jednej czwartej stan zupełnie poważny, wyniki leczenia były bardzo pomyślnie. Na 65 bowiem kuracuszów, którzy w ubiegłym roku opuścili „Dom Zdrowia”, otrzymujemy następujące wyniki: wyraźna poprawa i zdolność do pracy u 30 osób, poprawa i względna zdolność do pracy u 25 osób, stan bez zmiany i niezdolność do pracy u 4, pogorszenie i absolutna niezdolność do pracy u 6 osób.

Ciekawy prócz tego jest wiek kuracuszów, szukających ratunku w „Domu Zdrowia”. Są to przeważnie ludzie młodzi w wieku od 20 do 30 lat (69 procent), pod względem materialnym najgorzej uposażeni, po 30 roku liczba ich się zmniejsza do jednej trzeciej, aby po roku obniżyć się bardzo szybko, a po 50 roku zejść do wyjątków.

Mając na względzie trudne położenie finansowe nauczycielstwa, „Dom Zdrowia” daje jemu specjalnie dogodne warunki. Koszt bowiem dziennego utrzymania jednej osoby wynosi dziennie 3 K 71 gr, a od pacjentów pobiera się zaledwie 3 K 20 gr, tak że powstający stąd niedobór musi towarzystwo pokrywać z własnych funduszków. Przeszkadza to wprawdzie udzielaniu pensyonarzom dłuższego kredytu, lecz i tak humanitarna działalność towarzystwa jest bardzo duża.

Nie można więc obok działalności Towarzystwa przechodzić bez wyrażenia mu słów najwyższego uznania i życzeń najpomyślniejszego rozwoju, a przede wszystkim własnego sanatoryjnego. Uda mu się to, gdy to nauczycielstwo polskie zacznie zbierać składki

na rzecz nowego sanatorium i gdy władze mniej po macoszemu zaopiekują się Towarzystwem.

Przedmiotem dyskusji ostatniego Walnego Zgromadzenia była też troska o przyszłość zakładu. Wypowiadało się to w rezolucjach, polecających Wydziałowi wniesienie petycji do Ministerstwa spraw wewnętrznych, by z sumy 100.000 koron przeznaczonych na walkę z gruźlicą, udzieliło część na budowę sanatorium nauczycielskiego, dalej petycji do Sejmu, Rad powiatowych, miejskich oraz instytucji finansowych.

Nauczycielstwo samo rozumie dokładnie swe obowiązki względem swej instytucji. Dowodem tego choćby wzrost członków Towarzystwa w roku ostatnim o liczbę 101 członków zwyczajnych, 7 wspierających i 2 założycieli, a przede wszystkim stanowisko krajowego Związku nauczycielstwa ludowego w Galicyi, które godząc się na cele i charakter „Domu Zdrowia”, zabezpieczające prawa i opiekę nauczycielstwu polskiemu ze wszystkich trzech zaborów, przelewa do kapitału żelaznego Towarzystwa 5000 koron, ofiarowanych Związkowi przez hr. Mikołaja Reja na sanatorium nauczycielskie, zobowiązuje się wpłacać na razie przez lat dziesięć corocznie po 1000 koron na budowę „Domu Zdrowia”, wyznacza 150 delegatów z łona zorganizowanego nauczycielstwa i w drodze organizacyjnej wydaje polecenie zbieranie składek na cele Towarzystwa.

Tym, czym jest obecnie „Dom Zdrowia”, jego działalność, jest w przeważnej części zasługą jego kierownika i lekarza dra Edmunda Brzezińskiego, któremu Towarzystwo prawie wszystko zawdzięcza.

Emil Niebrój.

Nowy statut komisji klimatycznej.

(Ciąg dalszy).

§ 11.

W razie ustąpienia lub śmierci którego z członków komisji klimatycznej ma przewodniczący zarządzić wybór uzupełniający, względnie donieść władzy lub instytucji, która wyznaczała członka, celem wyznaczenia nowego delegata. — Delegat wybrany przy wyborze uzupełniającym urzęduje tylko do końca peryodu wyborczego tego członka, na którego miejsce został wybrany.

§ 12.

Komisja klimatyczna może w razie potrzeby powołać na posiedzenie znawców, lecz ci mają jedynie głos doradczy.

C. k. Starosta nowotarski, lub w jego miejsce delegowany komisarz, albo c. k. lekarz powiatowy, biorąc udział w posiedzeniu Komisji klimatycznej, mają prawo głosowania na równi z innymi członkami Komisji. Urzędnicy c. k. Namiestnictwa i Wydziału

BENZ

FILIE: w Krakowie, Grand Hotel
we Lwowie, ul. Kochanowskiego 4

Telefon
Nr. 1026

Dom
Schumana.

Oddział dla samochodów:

SAMOCHODY LUKSUSOWE,
OSOBOWE;
CIĘŻAROWE,
OMNIBUSY i t. d. i t. d.

Oddział dla motorów stałych:

dla celów przemysł. i urzędzeń światła.
Motory ssąco-gazowe Diesell'a. □ Urządzenia kinematogr.
Rynek gł. 43, w Krakowie.

krajowego delegowani dla zbadania stosunków w uzdrowisku, mają prawo brać udział w obradach komisji klimatycznej i przemawiać, lecz nie głosują, wyjąwszy, gdy który z nich jest członkiem tej komisji.

§ 13.

Przewodniczącemu Komisji klimatycznej mianuje c. k. Namiestnictwo z pomiędzy członków komisji klimatycznej.

Przewodniczący zwołuje posiedzenia komisji zwyczajne i nadzwyczajne, czuwa nad należytem wykonaniem uchwał komisji, zastępuje komisję na zewnątrz i wspólnie z jednym z członków komisji podpisuje pisma prawne wychodzące z komisji.

Przewodniczący ma prawo wstrzymać wykonanie tych uchwał Komisji, które sprzeciwiają się istniejącym ustawom i przepisom, lub które przekraczają zakres działania komisji statutem niniejszym oznaczony. — W takim razie winien on najdalej do dnia 8-miu odnieść się do Wydziału krajowego o rozstrzygnięcie sprawy.

§ 14.

Każdego roku na pierwszym posiedzeniu wybiera Komisja klimatyczna na rok jeden z pośród swych członków zastępcę przewodniczącego i 6-ciu gospodarzy okręgowych.

Zastępca przewodniczącego wchodzi podczas nieobecności przewodniczącego w Zakopanem, lub jego choroby we wszelkie jego prawa i obowiązki.

Obszar uzdrowiska dzieli się na sześć okręgów, nad którymi sprawują ogólny nadzór co do porządku wybrani w tym celu z pośród członków Komisji na pierwszym jej po Nowym Roku posiedzeniu na 1 rok gospodarze okręgowi. — Czynności ich określi osobny regulamin uchwalony przez komisję klimatyczną.

Urząd gospodarza okręgowego jest honorowy.

Na wniosek przewodniczącego mianuje Komisja klimatyczna urzędników Biura Komisji, określa zakres ich czynności i wysokość ich płacy.

§ 15.

Zadaniem Komisji w ogólności jest starać się o jak najpomyślniejszy rozwój uzdrowiska, o wygody i rozrywki dla gości oraz czuwać nad tem, aby uzdrowisko skądkolwiek szkody nie doznało. — W szczególności Komisja klimatyczna:

1) zawiaduje funduszem klimatycznym w granicach przeznaczenia tego funduszu (§. 22 niniejszego statutu),

2) stara się o rozwój środków komunikacyjnych w uzdrowisku i do uzdrowiska prowadzących,

3) wymierza i pobiera taksy i opłaty w granicach oznaczonych §. 19 niniejszego statutu i w wyjątkowych razach uwalnia od obowiązku uiszczania taks i opłat,

4) utrzymuje biuro adresowe i najmu mieszkań i pośredniczy w zamawianiu i wynajmowaniu tychże,

5) czyni wnioski co do zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, co do cen mieszkań i cenników wogóle i prowadzi w tym celu księgę życzeń i zażaleń dla użytku gości,

6) mianuje lekarza klimatycznego i kierownika szpitala uzdrowiska, oraz potrzebną służbę szpitalną i prowadzi zarząd rzeczonoego szpitala podług regulaminu wydanego przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym,

7) czuwa w sposób oznaczony w punkcie 8 nad wykonaniem ze strony Zwierzchności gminnej policyi miejscowej na terytorium uzdrowiska (§. 2) a zwłaszcza co do środków żywności w handlach i zakładach przemysłowych, jak piekarniach, rzeźniach, masarniach, restauracjach, mleczarniach i t. p. co do dobroci wody do picia, co do czystości i porządku zarówno na ulicach, placach i ścieżkach spacerowych jak i w podwórzach domów przeznaczonych dla gości, dalej co do bezpieczeństwa ogniowego, budowniczego, sanitarnego i komunikacyjnego, co do wygody gości i upiększenia uzdrowiska, co do bezzwłocznego tłumienia choroby zakaźnej, gdyby stwierdzono jej istnienie, co do obsługi gości przez furmanki i t. p.,

8) zawiadamia Zwierzchność gminną o dostrzeżonym nadużyciu lub wadliwości jak niemniej o zachodzącym niebezpieczeństwie szczególnie w sprawach wymienionych w punkcie 7 celem dalszego zarządzenia, a gdyby to nie odniosło skutku, ma Komisja klimatyczna prawo i obowiązek odnieść się do Władz wyższych o zarządzenie złemu.

§ 16.

Rok dzieli się na 4 sezony: Letni: od 16/VI — 15/IX, jesienny od 16/IX — 15/XII, zimowy od 16/XII do 15/III i wiosenny od 16/III — 15/VI.

§ 17.

Komisja klimatyczna odbywa swe posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc.

Dzień i godzinę, kiedy posiedzenie ma się odbyć, oraz szczegółowy porządek dzienny oznaczy przewodniczący i zarządzi, by zaproszenie pisemne na trzy dni przed posiedzeniem każdemu członkowi było doręczone.

Oprócz tego przewodniczący ma prawo w sprawach nagłych zwołać nadzwyczajne posiedzenie Komisji, a obowiązany jest to uczynić na żądanie przynajmniej czterech członków Komisji.

Komisja nie może powziąć uchwały, jeżeli na posiedzeniu oprócz przewodniczącego lub zastępcy nie ma przynajmniej 8-miu członków.

Gdyby który z członków bez należytego usprawiedliwienia nie był obecnym na trzech po sobie następujących posiedzeniach, uzna Komisja klimatyczna,

Tylko

8.000 K.

kosztuje samochód **LAURIN & KLEMENT**, 12/14 HP. 4 cylindr, 4 szybkości w przód i jedna w tył, koła 760/90, 4 siedzeń, dach, 3 latarnie, generator, trąba z wężem, blacha ochronna między stopniami. Inne typy: 18, 20/25, 25/32, 40/45 HP. — poleca:

Auto Central Garage „Star“ Kraków XII (Zwierzyniec) ul. Leleweła 1. 3.
Telefon Nr. 1500.

Tamże Skład wszelkich przyborów. — Stock Semperit. — Kupna okazyjne. — Wynajem samochodów.

że członek ten ustąpił z Komisji i zawiadomi o tem odpowiednią Władzę, Towarzystwo, względnie instytucję.

Przewodniczący głosuje tylko w razie równości głosów, a wenczas głos jego rozstrzyga. Z każdego posiedzenia ma być spisany protokół, zawierający oprócz nazwisk obecnych na posiedzeniu opisanie sprawy będącej przedmiotem obrad, wnioski referenta i wynik głosowania z treścią umotywowaniem, względnie podaniem głosów sprzeciwiających się powyższej uchwale. — Protokoły obrad mają być należycie przechowywane. — Posiedzenia Komisji są jawne, przewodniczący jednak może w razie potrzeby zarządzić tajność obrad.

§ 18.

Regulamin czynności, w którym mianowicie ma być sposób pobierania dochodów i pokrywania wydatków szczegółowo określony uchwała sama Komisja klimatyczna w granicach niniejszego statutu. — Za kasę odpowiada skarbnik i przewodniczący. — Najmniej 4 razy do roku ma przewodniczący wspólnie z jednym z członków Komisji przeprowadzić niespodziewane szkolenie kasy.

Z końcem każdego roku wybiera Komisja 2 członków, którzy wspólnie z przewodniczącym sprawdzą zamknięcie rachunkowe.

§ 19.

Fundusz klimatyczny uzdrowiska składa się z majątku Stacji klimatycznej, dochodów z tego majątku i dochodów bieżących.

Majątek Stacji klimatycznej jest nienaruszalny, a wszelka zmiana jego, obciążenie lub pozbycie, niemniej zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań, względnie pożyczek nie znajdujących pokrycia w bieżących dochodach funduszu klimatycznego, względnie obciążających ten fundusz na dłuższy szereg lat, zależy od zezwolenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem. — Dochód z majątku tego i bieżące dochody stacji służyć mają na bieżące potrzeby i pokrycie zobowiązań Komisji względnie Stacji klimatycznej.

Dochody bieżące tworzą:

1. Taksy od gości zjeżdżających do uzdrowiska.
2. Opłaty od widowisk, zabaw, koncertów i t. p.
3. Opłaty od przedsiębiorstw, ciągnących zyski z gości jako to: od kupców, restauratorów, kawiarzy, woźniców, przemysłowców i t. p. i to od każdego przedsiębiorstwa z osobna.
4. Opłaty od właścicieli hoteli i pensjonatów.
5. Opłaty za używanie urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu klimatycznego jak n. p. czytelnia, muzyka i t. d.
6. Grzywny przyznane na rzecz funduszu klimatycznego.
7. Dobrowolne datki i zapisy oraz inne nieprzewidziane dochody.

§ 20.

1. Zakopane dzieli się na dwa obwody (oznaczone tablicami).

I-szy obwód — środek Zakopanego: od pomnika Chałubińskiego do szpitala — do końca ulicy Kościeliskiej i do piekarni na Kasprusiach — a do niego wlicza się wszystkie domy po obu stronach tych ulic położone, jako też domy położone przy ulicach i przecznicach, z tych głównych ulic wychodzących.

II-gi obwód — obszar Zakopanego poza I obwodem — aż do granic Stacji klimatycznej statutem jej określonych.

Taksę opłaca się dziennie. Kto uścił taksę za dni 30, wolnym jest od dalszej jej opłaty do końca tego samego sezonu.

Wysokość taksy klimatycznej ustanawia się w I. obwodzie w sezonie letnim i zimowym przez 30 dni po 40 hal. = 12 kor.

W I. obwodzie w sezonie wiosennym i jesiennym przez 30 dni po 30 hal. = 9 kor.

W II. obwodzie w sezonie letnim i zimowym przez 30 dni po 30 hal. = 9 kor.

W II. obwodzie w sezonie wiosennym i jesiennym przez 30 dni po 20 hal. = 6 kor.

Dzień przyjazdu i wyjazdu wolny jest od opłaty.

Rodziny taksę opłacają w ten sposób, iż pierwsza opłaca taksę całkowitą, każda zaś następna połowę. Dzieci do lat 10-ciu taksy nie opłacają.

Za rodzinę uważa się męża, żonę, synów nie żonatyh i córki niezamężne, o ile nie prowadzą oddzielnego gospodarstwa.

Wysokość opłat przewidzianych w §. 19 punkt 2 i 3 ustanawia Komisja w granicach od 1 kor. do 100 kor. rocznie.

Wysokość opłat od hoteli i pensjonatów (§. 19 p. 4) wyznacza Komisja w granicach od 1 — 3 kor. rocznie za każdy pokój przeznaczony do wynajmu gościom.

Rekursy, nie mające mocy wstrzymującej, należy wnosić do Wydziału krajowego, przez Komisję klimatyczną do dni 14.

Zaległe taksy i opłaty mają być ściągane w drodze politycznej egzekucji w myśl. ces. rozp. z 20 kwietnia 1854 dz. pp. Nr. 96.

(Dokończenie nastąpi).

Wiadomości bieżące.

Liczba gości, którzy bawią względnie bawili w Zakopanem od 1-go stycznia b. r. wynosi 11,707 osób.

Ś. p. Marya z Małachowskich Starzyńska, zmarła w Zakopanem w dniu 10 października b. r. Skazana z powodu nieuleczalnej choroby na zamieszkanie tutaj, oddała swe wale siły, silnym podtrzymywane duchem, na usługi bliźnich. Biorąc bardzo czynny udział w pracach Towarzystwa dobroczynności pod wezwaniem Św. Salomei, dała się poznać

Odnaczony 16 medalami rządowymi a więcej niż 250 pierwszemi nagrodami.
Założony w r. 1897 w Krakowie

Pierwszy galicyjski Zakład „Ornis”. Właściciel firmy: A. MUSIOŁEK,

dostawca c. k. urz. państw. Sklep: Kraków, ul. Sławkowska l. 16, naprzeciw Grand Hotelu. — Hodowla rasowego plectwa i psów: Poczta Dębni, willa własna. — Menażerya w Dębniach (Willa „Ornis”) otwarta dla Szan. P. T. Publiczności, posiadająca przeszło 100 okazów zwierząt. — Zakład poleca po najniższych cenach: różne rasowe psy i drób, gołębie, króliki. Jaja do wylęgu. Oswojone małpki, angorakoty, gad, papugi, kolibry, śpiew. zagr. ptaki, złote rybki, żywność, sprzedaż żywej zwierzyny. Wypycha tanio ptaki, zwierzęta itd. — Największy i jedyny zawodowy Zakład tego rodzaju w całym kraju. — Bogato ilustrowane cenniki bezpłatnie za nadesłaniem 5 hal. marki opłatnie. — 25-letnia fachowość, wielka ilość podziękowań.

jako kobieta anielskiego serca i dużego rozumu. Serdecznie zwłaszcza opiekowała się dziećmi. — Z jej to inicjatywy, często popieranej materialnie, kilku chłopców wychowuje się w zakładzie ks. Siemaszki — jeden w Piastowie Miejscu. Kto zna niezdrowe moralnie warunki, w jakich się tu chowają dzieci ludzi biednych, ten przyznać musi, że oderwanie takiego dziecka od rodziny i wychowanie go w innej atmosferze, jest dla niego prawdziwym dobrodziejstwem. Nieodżałowana Zmarła do ostatniej prawie chwili pracowała niestrudzenie i jeszcze na łożu śmierci interesowała się swymi biednymi. To też śmierć Jej jest ciosem nie tylko dla Rodziny — jest też ciosem dla biednych — a także jest ciosem i bodaj czy kiedykolwiek powetowana stratą dla Towarzystwa dobroczynności. Mogła nam wszystkim służyć jako wzór obywatelskiej, niestrudzonej pracy. To też żal serdeczny ogółu po jej stracie, niechaj choć w części złagodzi ból, jaki odczuwać muszą Jej ukochani, których tak przedwcześnie opuściła.

Obchód ku uczczeniu ks. Piotra Skargi odbył się w niedzielę, dnia 3 listopada w sali Sokoła. Inicjatywa urządzenia obchodu wyszła od maluczkich, bo od świeżo powstałego Towarzystwa pod nazwaniem „Czytelnia związku katolickich uczni rękodzielniczych”. Świeżo powstałe Towarzystwo, mające na celu opiekę tego najbardziej zaniedbanego odłamu młodzieży polskiej, pokazało, że przy dobrych chęciach, nawet z materiału jeszcze bardzo surowego, da się bardzo wiele zrobić.

Produkcyje młodocianych wykonawców były bardzo udatne, a wyreżysowanie pięknej sztuki kapłana-patryoty ks. biskupa Bandurskiego, wprost zdumiewające.

Wracając do samego Towarzystwa, to należy dodać, że takowe składa się z dwóch części młodocianych członków mających swoją autonomię i Rady opiekuńczej złożonej z majstrów i ludzi dobrej woli, sympatyzujących z tą sprawą. Jest smutny objaw, że się znajdują majstrowie, którzy wprost nie pozwalają uczniom swoim należeć do Towarzystwa. Zacońcy, co nie rozumieją widocznie celów Towarzystwa, a zaleniw, by się poinformować, o co tu chodzi.

Zniżone bilety sportowe. Krajowy Związek turystyczny wydaje w sezonie zimowym 1912/13 począwszy od 1 listopada b. r. do 30 kwietnia 1913 członkom swoim, oraz krajowych towarzystw sportowych legitymacje, uprawniające do nabywania w soboty i dni przedświąteczne w biurze miastowem c. k. kolei państwowych (w Krakowie, Szpitalna 36) zniżonych biletów jazdy z Krakowa do Chabówki, Jeleśni, Makowa, Nowego Sącza i Zakopanego, z ważnością pięciodniową. Analogiczne bilety ze Lwowa do stacyj położonych na szlaku Stryj-Ławoczne i Samborsianki, mogą nabywać członkowie Związku, w biurze miastowem c. k. kolei państwowych St. Sokołowskiego we Lwowie (ul. Jagiellońska 1, 3). Legitymacje zaopatrzone być muszą fotografią właściciela.

Zima rozpoczęła się u nas na dobre. Po długich i przykrych dniach słyty, chwyciły przymrozki i zaraz spadł obfity śnieg i pokrył i upiększył nasze Zakopane. Krajobraz już mamy wyraźnie zimowy. Wyruszyły już z wszystkich domów saneczki i z każdego wzniesienia zjeżdżają wesoło rozbawione dzieci. Starsi oglądają się za obiecany torem, a że go jeszcze niema, więc podążają jak dawniej na Gubałówkę. Po ulicach snują się dzwo-

Spostrzeżenia meteorologiczne Stacji Meteor. Sekcji Przyrodniczej Tow. Tatr.

za październik 1912.

Dzień	Średnia dzienna ciśnienia powietrza red. do 0° w m.	Temperatura powietrza w C°					Wilgotność powietrza względna w %			Zachmurzenie w skali od 0 do 10			Kierunek i siła wiatru w skali od 0 do 10			Opady w ciągu 24 godzin		Ilość godzin słonecznych	Temperatura insolacyjna C° +	UWAGI			
		g. 7 r.	g. 2 pp.	g. 9 w.	maxim.	minim.	g. 7 r.	g. 2 pp.	g. 9 w.	g. 7 r.	g. 2 pp.	g. 9 w.	g. 7 r.	g. 2 pp.	g. 9 w.	ilość mm.	jakość						
1	683.97	-3.0	13.8	8.1	14.8	-3.0	92	51	82	2	7	10	O	S ₄	O	1.7	Deszcz	7.10	41.0				
2	80.43	15.0	15.6	12.7	18.4	6.6	56	59	72	10	9	5	W ₄	W ₂	W ₁	0.2	Deszcz	2.30	46.6	Wiatr halny			
3	85.37	9.0	8.9	2.5	13.4	1.8	73	94	94	10	10	10	O	O	S ₁	16.4	D. i Śnieg			Mgła			
4	97.70	0.6	-0.6	-2.2	2.9	-2.9	91	84	78	10	10	10	O	S ₁	N ₂	6.3	Śnieg						
5	701.23	-6.2	-0.8	-2.6	-0.5	-7.8	83	78	72	0	8	0	O	N ₁	O			3.—	30.8				
6	698.33	-4.6	5.4	-1.1	6.4	-8.3	80	54	88	8	3	2	O	E ₁	O	2.3	Śnieg	7.10	33.6				
7	95.37	1.0	5.5	2.5	5.6	-1.1	94	79	89	10	6	10	W ₃	SW ₁	O	2.3	D. i Śnieg						
8	95.63	-1.0	5.1	4.8	6.3	-2.4	93	87	92	7	9	9	O	E ₁	O	3.4	Deszcz						
9	96.50	1.9	6.0	3.3	7.0	1.1	93	71	81	10	7	10	O	E ₂	O			2.20	37.4				
10	97.27	2.4	3.4	1.6	3.9	1.0	89	67	86	10	10	10	E ₁	ES ₁	O								
11	97.03	0.7	3.5	-0.2	4.1	-1.0	88	57	80	10	10	7	W ₁	N ₁	O								
12	96.83	-2.6	8.2	-1.5	8.8	-3.2	82	38	76	0	0	0	W ₁	SW ₁	S ₁			6.50	35.5				
13	97.43	0.2	10.9	1.6	11.1	-3.0	71	32	86	3	1	2	SW ₁	W ₂	S ₁			8.—	35.6				
14	97.57	1.1	5.2	-1.0	6.0	-2.5	88	63	81	10	10	0	W ₁	E ₁	S ₁						Mgła rano		
15	92.57	4.5	5.8	3.4	9.3	-2.1	63	89	77	3	10	10	SW ₁	W ₂	W ₁	2.1	Deszcz						
16	94.50	1.9	4.7	-0.5	5.1	-0.5	78	66	80	10	9	1	W ₁	W ₂	S ₁								
17	93.07	-3.6	8.9	-0.1	9.6	-5.0	84	43	77	0	6	4	O	N ₁	O	0.5	Deszcz	6.20	37.6				
18	92.90	3.5	3.5	1.8	5.0	-0.8	90	90	93	10	10	10	O	SW ₁	O	10.6	Deszcz						
19	89.23	1.0	6.3	2.8	7.0	0.5	93	53	68	3	3	10	O	NW ₂	S ₁			4.40	31.3				
20	86.57	3.1	5.5	2.4	6.2	1.0	79	62	81	9	8	9	W ₁	W ₂	W ₁	0.4	Deszcz	1.50	30.2				
21	87.63	-1.3	8.1	0.4	8.6	-1.9	81	48	76	0	1	2	SW ₁	O	S ₁			8.20	34.0				
22	83.57	0.8	11.4	5.2	12.1	-0.9	72	37	57	3	4	5	N ₁	S ₁	O			2.—	31.6			Wiatr halny	
23	78.70	10.3	9.5	5.4	10.7	4.6	45	56	92	9	10	10	S ₂	W ₁	O	10.2	Deszcz						
24	80.50	2.4	4.2	3.6	5.6	1.9	94	92	90	10	10	10	SW ₁	O	O	5.6	Deszcz						
25	82.83	-1.2	9.0	3.2	9.2	-1.8	88	41	89	7	8	9	W ₁	O	O	7.8	D. i Śnieg	6.—	34.6				
26	82.80	0.4	-2.8	-4.0	3.3	-4.5	95	90	80	10	10	10	O	N ₁	N ₁	12.2	Śnieg						
27	92.47	-5.7	-3.4	-6.7	-0.5	-9.5	81	78	83	10	10	6	S ₁	N ₁	O							Mgła wieczór	
28	93.17	-1.2	5.0	-0.5	6.6	-7.3	84	79	91	10	2	9	O	N ₁	O			5.—	37.6			Mgła popoł.	
29	92.13	-2.8	9.2	-0.4	10.4	-5.5	87	58	89	5	3	9	SW ₁	O	O			5.10	35.5				
30	88.07	-1.0	12.3	2.9	12.5	-2.4	88	50	89	2	4	4	S ₁	S ₁	O			7.20	39.5				
31	82.53	2.3	7.7	4.4	8.6	-0.3	96	93	83	7	10	3	O	O	SW ₂	8.2	Deszcz						
Średnie	690.75	0.90	6.29	1.67	7.7	-1.9	82.6	65.8	82.3	6.7	7.0	6.6											

Maximum ciśnienia 701.5 mm. dnia 5 o godzinie 7 r.
Minimum " 678.3 mm. " 23 " 2 pop.
Średnia dzienna temperatury (g. 7 + g. 2 pp. + g. 9 × 2) = 2.63.

Suma opadów = 90.2 m. m.
Ilość godzin słonecznych = godz. 84 m. 40.
Dni pogodnych 11, półpogodnych 9, niepogodnych 11.

niące sanki. Podmarznięcie ziemi wróży, że zima już ustalona, a zatem sezon rozpocznie się wcześniej jak w latach ubiegłych i z pewnością będzie bardzo ruchliwy i gwarny. Gości przybywa powoli, ale właścicielki pensjonatów przygotowały się na zjazd większy, porobiły wiele wkładów i czekają z wiarą, że sezon dopisze.

„Dom waryatów“, krotoczwilę w 3 aktach, z angielskiego, odegrali amatorzy kółka dramatycznego „Sokoła“ w niedzielę dnia 10 listopada przy licznych udziale publiczności. Przedstawienie szło składnie, a po przedstawieniu odbyła się taneczna zabawa.

Gimnazjum realne. W tych dniach nadeszło z Rady szkolnej krajowej do komitetu, utrzymującego szkołę realno-gimnazjalną w Zakopanem, następujące pismo: L. 20025/IV. Lwów 7. XI. 1912. Załatwiając prośbę de praes. 11 lipca b. r., oznajmia się, że pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z 18-go października 1912 r. l. 44172 zezwolił, aby szkoła realno-gimnazjalna utrzymywana w Zakopanem przez Szanowny Komitet, posługiwała się nazwą „gimnazjum realnego“.

Za c. k. Namiestnika: *Okecki.*

NADESŁANE.

Nauczycielka

z dyplomem studyów zagranicą, **udziela lekcji języka francuskiego.**

Adres: ul. Marszałkowska willa Dra Wieselmana **Janina Juckiewicz.**

Można zastać od godziny 2-giej do 4-tej po południu.

Wdowa po właścicielu ziemskim

poszukuje posady w Zakopanem: towarzyski, opiekunki lub zarządzającej.

Wiadomość: p. Łubieński, Ogrodowa 7.

Zakopane, ul. Kościeliska willa „Orla“.

Pensjonat St. Węclewskiej przeniesiony z willi Warty.

Pokoje wygodne, słoneczne z widokiem na góry, z werandami oszklonemi.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

ZAKOPANE.

Willa „JUTRZENKA“

ul. Krupówki

Pensjonat Bogdaniowej

(przeniesiony z willi „Pepity“).

Dom oddalony o 200 m. od ulicy (brak karzu), wśród dużego ogrodu, z wspaniałym widokiem na całe pasmo Tat.

Willa urządzona z komfortem, wedle wymogów higienicznych — świeżo odnowiona i zaopatrzona na zimę. Wystawa pokoi słoneczna. Werandy, balkony. Kurytarze opalane. Łazienka.

Kuchnia wykwintna.

Ceny en pension 7—11 koron na dobę.

MAGAZYN FUTER

Stanisława Wrońskiego Synów

Kraków, Plac Szczepański Nr. 2

poleca futra w wielkim wyborze.

PIERWSZORZĘDNA PRACOWNIA.

LISTA GOŚCI

od dnia 23 października do 11 listopada 1912 r.

Amplewska Leokadya	Dąbrowa Górna	Pomoc Bratnia
Błaszyńska Jadwiga	Warszawa	Piotrkowianka
Barabasz Ignacy	Warszawa	Mimosa
Bratel Teodor	Lwów	Czarny Staw
Bieńkowa Felicya	Pietwald	Krupówki 272
Białostocki Dr Marceli	Strzemieszyce	Warszawianka
Brodnicka Bernarda z córką	Księżstwo pozn.	H. Stamary
Brossman Maryan z żoną	Kraków	Kasprusie 50
Budryk Czesław	Petersburg	Jerzewo
Ciecierska hr. Józefina	Sieniatycze	Kubinówka
Chrzanowski Stanisław z żoną	Poznań	Podlasie
Czarnecka Gabryela	Kijów	Ostoja
Czajkowska Halina	Sosnowiec	Warszawianka
Duszyńska Kazimiera	Warszawa	Warszawianka
Eysmont Marcin	Lublin	Limba
Eiger Dr Maryan	Warszawa	Warszawianka
Eiche Ferdynand	Ekaterynosław	Czarny Staw
Falkowski Mieczysław z rodz.	Wilno	Warta
Friedman Ascher z córką	Podgórze	Braun
Fiszhaut Ruta	Warszawa	Chwanna
Floręcki Zygmunt	Warszawa	Z. Dra Chramca
Grabowska Ewa	Kościelniki	Staszeczkówka
Garczak Wawrzyniec	Czyżki	Pomoc Bratnia
Greif Regina	Przemysł	Z. Dra Chramca
Gizowska Henryka	Lwów	Pomoc Bratnia
Giżycki Wacław	Gub. Lubelska	H. Stamary
Głowacka Bronisława	Prusy	Szałas
Gruszczyński Władysław	Król. Polskie	Bystre 4
Herse Bogusław z rodz.	Warszawa	Kościeliska 39
Horwattowa Jadwiga	Litwa	H. Stamary
Holewiński Zygmunt	Warszawa	Zacisze
Hohendlinger Helena z córką	Warszawa	Z. Dra Chramca
Hosowicz Teofil	Bolechów	Murań
Jaworska Walerya z rodz.	Lwów	Kościeliska 223
Jaroński Piotr z rodz.	Warszawa	Stella
Janiszewska Julia	Przemysł	H. Kuliga
Janiszewska Stanisława	Przemysł	Zacisze
Jastrzębska Kazimiera	Kijów	Litwinka
Jaworski Aleksander	Kraków	H. Sport
Jeżowski Gustaw	Warszawa	Warszawianka
Jurkowska Janina	Gub. Mohyl.	Z. Dra Chramca
Karpowicz Domicela	Bruksela	Anielówka

Krepeć Martyna
Kiltyńowicz Wanda
Kietliński Kazimierz
Konicowa Franciszka
Kurkiewicz Włodzimierz
Kuleszowa Regina z rodz.
Łada Jerzy
Łedwochowska Wanda z córką
Leniewicz Marya
Likiernik Stefan Włodzimierz
Lustgarten Helena
Łubieński hr. Tadeusz
Łubecka-Drucka ks. Marya
Lubowicka Janina
Maciejewska Janina
Majewska Marya
Malewicz Adela
Matuszewicz Cecylia
Michalska Marya
Mikulińska Helena
Monicowa Franciszka
Muliewicz Zofia
Muszka Stefan
Ostragiełło-Moes Leonia
Ogrzanowska Helena
Pawłowski Jakób
Panieńska Zofia
Plater Zyberk Helena
Plater Zyberk Andrzej
Przetocki Marian
Przewłocki Józef
Pietryka ks. Piotr
Pietrzak Józef
Piotrowska Ginwiłł Zofia
Pomper Aleksander
Pomieczowski Leonard
Potockie Marya i Konstancja
Rzańnicki Dr. Adolf z żoną
Raganowicz Cecylia
Rajanowski Józef
Racięcka Tomira
Rettinger Stanisława
Rejman Wiktor z rodz.
Rikers-Varnas Małgorzata
Rostworowska hr. Zofia
Rosman Zofia
Rozmarynowicz Bolesława
Rozmarynowicz Mieczysław
Rundo Wanda
Rudzka Janina i Helena
Rudzka Natalia
Rylski-Ścibor Oskar z rodziną
Sławski Roger
Sartorius Weronika

Gub. Płocka
Warszawa
Petersburg
Warszawa
Król. Polskie
Zakopane
Kraków
Kraków
Łódź
Warszawa
Warszawa
Kraków
Zassów
Warszawa
Siedlce
Warszawa
Warszawa
Zakopane
Lwów
Łódź
Złoczów
Warszawa
Warszawa
Gródek Jagiell.
Kraków
Król. Polskie
Gub. Wołyńska
Poznań
Moszków
Moszków
Lwów
Kraków
"
Wiedeń
Radom
Warszawa
Ukraina
Warszawa
Sieniawa
Kotów
Łódź
Warszawa
Król. Polskie
Zakopane
Król. Polskie
Lublin
Kraków
"
Warszawa
Król. Polskie
Ukraina
Poznań
Bystra ad Jasło

Jerzewo
Podlasie
Krywań
Warszawianka
Limba
Zakopane
Skibówka 17
Nieczuja
Schron. Naucz.
St. Polana 1240
Nowotarska 20
Łubień
H. Stamary
Szałas
Warszawianka
Chramcowski 3
Grunwald
Zacisze
Schron. Naucz.
Pomoc Bratnia
Turnia
Zacisze
Schron. Naucz.
Zacisze
Warszawianka
Saryusz
Dora
Z. Dra Chramca
Z. Dra Chramca
Z. Dra Chramca
Łubień
Zacisze
Grunwald
Leśniakówka
Anielówka
H. Kuliga
Z. Dr. Chramca
Ostoja
Wanda
Staszeczkówka
Pomoc Bratnia
Warszawianka
Przeznica 19
Kmicic
H. Stamary
Z. Dra Chramca
H. Kuliga
Wiosna
Liliana
"
Stamary
Dora
Schr. naucz.

Stanisławski Adam
Szererowa Helena
Szylling Stanisława z córką
Szeliska Celina

Łódź
Przemyśl
Litwa
Lwów

Szałas
Krywań
Jerzewo
Z. Dr. Chramca

Zakład wodoleczniczy Dra Andrzeja Chramca

TOW. AKC.

otwarty cały rok.

Pracownia lekarska wyposażona we wszystkie przyrządy do leczenia fizykalno-elektrycznego.

Sala gimnastyczna systemu Zandera. —
Gimnastyka na wolnym powietrzu i kąpiele powietrzne. — Kąpiele borowinowe, elektryczne, gazowe i solankowe.
Masaż. — Elektryzacja. — Obszerna leźnia.

Dr Chramiec ordynuje od 8 do 11-tej.

Łazienki dla dochodzących
otwarte od 8-jej rano do 6-jej wieczór.

Szeftelson Stanisława z córką
Szymdt Jadwiga
Tyszkiewicz hr. Zofia
Ujejski Tomasz
Wachsmacher Samu. I

Kijów
Warszawa
Kolbuszowa
Kotów
Chlewiska
Kraków

Podlasie
Kubinówka
Stamary
Z. Dr. Chramca
Nowotarska 10

„AUTO=PALAIS“

W. Ripper w Krakowie, przy placu Szczepańskim l. 2. Telf. nr. 460

trzyma na składzie wielki wybór przyborów automobilowych, stok pneumatyków, przyborów do sportów zimowych i letnich, jak hokeja, tenisu, piłki nożnej etc. etc.

Wyłączne zastępstwo automobilów austr. firmy: Puch w Gracu

„GARAGE“

na 40 wozów z warsztatami reperacyjnymi zaopatrzone najnowszymi maszynami precyzyjnymi, skład benzyny i oliwy, przy ul. Smoleńskiej l. 31. Nr. telefonu 107.

Sikorski Ignacy
Śliż Walenty
Sieklucki Eugeniusz
Święcicka Zofia
Skibniewska Emma
Skobowska Marya
Sulżyński Tadeusz
Sumowska Emilia z synkiem
Sumowska Anna
Stokowska Zofia

Poznań
Rzeszów
Łozanna
Mińska Gub.
Rosya
Wołyń
Janów
Wołyń
Warszawa

H. Kuliga
Pom. Bratnia
Grabówka
Krywań
Zacisze
Liliana
Z. Dr. Chramca
Szałas
Zacisze

Warszawska Jadwiga
Warmińska Helena z dziećmi
Werner Władystawa z rodziną
Weydlich Tytus
Wiktor Jan
Włodzimierski Józef
Wojtena Wojciech
Zański Bronisław
Zborowski Władystaw
Zebrowska Karolina

Warszawa
Poznań
Ułhówek
Kraków
Radomyśl
Kotów
Rogóźno
Wrocławek
Muszyna
Harkłowa

Warszawianka
Przeznica 10
Szkolna 3
Warszawianka
Pom. Bratnia
Wójtówka
Murań
Z. Dr. Chramca
Schr. naucz.
H. Sport.